

**2025 M. SAUSIO – KOVO MĖN. AKTUALIOS
TEISMŲ PRAKTIKOS PRAMONINĖS
NUOSAVYBĖS SRITYJE
APŽVALGA**

1. LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISMŲ PRAKTIKOS APŽVALGA

1.1. Lietuvos apeliacinio teismo (LApT) praktikos apžvalga

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. vasario 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2A-49-407/2025 dėl Vilniaus apygardos teismo 2024 m. rugpjūčio 30 d. sprendimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Aljansas Aibė“ ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „MV Group Distribution LT“ dėl Lietuvos Respublikos valstybinio patentų biuro Apeliacinio skyriaus sprendimo Nr. 2Ap-2329 panaikinimo ir prekių ženklo įregistravimo.

Ieškovė UAB „Aljansas Aibė“ kreipėsi į teismą, prašydama panaikinti Lietuvos Respublikos valstybinio patentų biuro Apeliacinio skyriaus 2024 m. kovo 19 d. sprendimą Nr. 2Ap-2329 ir įregistruoti prekių ženklą „BOTELLA gėrimai skoniai atradimai“ registro Nr. 87280.

Ieškovė nurodė, kad Valstybinis patentų biuras nepagrįstai sprendė, jog Ginčo prekių ženklas yra panašus į atsakovei priklausančius ankstesnius prekių ženklus: (registro Nr. 71400), (registro Nr. 78106), (registro Nr. 85079). Ieškovės teigė, kad nei bendras lyginamųjų prekių ženklų sukuriamas įspūdis, nei dominuojantys ir skiriamąjį požymį turintys žodiniai elementai nėra klaidinamai panašūs.

Ginčo prekių ženklas	Ankstesni prekių ženklai
	

Vilniaus apygardos teismas sprendė, kad lyginamieji prekių ženklai turi vizualinį, fonetinį panašumą bei kelia panašias semantines asociacijas, yra naudojami panašių prekių ir paslaugų žymėjimui, konstatuotina, kad egzistuoja didelė tikimybė, jog vartotojas susies šiuos prekių ženklus ir dėmesį į vėlesnį prekių ženklą atkreips bei sprendimą įsigyti juo žymimą prekę ar paslaugą priims tik todėl, kad ji pažymėta prekių ženklu, panašiu į ankstesnį prekių ženklą, skirtą panašios paskirties prekėms bei paslaugoms žymėti. Esant nustatytam Ginčo prekių ženklo ir atsakovo prekių ženklo klaidinančiam panašumui, Ginčo prekių ženklo registracija buvo pagrįstai panaikinta *PŽĮ* 8 straipsnio 1 dalies 2 punkto pagrindu. Atsižvelgus į tai, pirmosios instancijos teismas sprendimu ieškovės ieškinį atmetė ir Valstybinio patentų biuro Apeliacinio skyriaus sprendimą Nr. 2Ap-2329 paliko nepakeistą, paskirstė bylinėjimosi išlaidas. Ieškovė pateikė apeliacinį skundą.

Išnagrinėjusi apeliacinį skundą LApT teisėjų kolegija padarė išvadą, kad Ginčo prekių ženklas ir ankstesni prekių ženklai yra iš dalies panašūs, kadangi elementas „BOT“ bendras visiems prekių ženkliams. Be to, bendras elementas „BOT“ yra lyginamųjų prekių ženklų pradžioje. Galiausiai, fonetinis skirtumas, atsirandantis dėl paskutinio skiemens „la“ ir „ry“ tarimo nėra pakankamas, kad būtų pašalintas visų žymenų, dėl kurių kilo ginčas, fonetinis panašumas. Svarbu ir tai, kad lyginami prekių ženklai sudaryti iš trijų skiemenų, kurie kuria panašų fonetinį ritmą, tuo tarpu fonetinį panašumą gali turėti ir skirtingo skiemenų skaičiaus žodžiai. LApT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką prekių ženklų, sudarytų iš žodinių ir vaizdinių elementų, atveju žodinių elementų skiriamasis požymis iš

principo turi būti laikomas didesniu nei vaizdinių elementų, nes paprastas vartotojas labiau linkęs nurodyti nagrinėjamą prekę paminėdamas prekių ženklo pavadinimą, o ne apibūdindamas jo vaizdinį elementą

LApT teisėjų kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo vertinimui, kad kiti lyginamų prekių ženklų žodiniai elementai „gėrimai skoniai atradimai“ bei „SKANAUS GYVENIMO INGREDIENTAI“ yra parašyti mažu šriftu, po dominuojančiu žodžiu, apačioje ir neturi jokios skiriamosios reikšmės. Visi lyginami prekių ženklai turi stačiakampio formą, visuose prekių ženkluose pavaizduotas butelis. Kadangi lyginamuoju aspektu svarbu, kaip šiuos vaizdinius elementus suvoks mažiausiai dėmesinga visuomenė, nekreipdama dėmesio į neesmines detales, konstatavus, kad dominuojantis elementas yra panašus, visi kiti aptarti vaizdiniai elementai kuria dar didesnę žymenų bendrumo išpūdį, kadangi yra pasikartojantys.

Pasisakydama dėl ieškovės pateiktos tyrimų kompanijos „Baltijos tyrimai“ 2023 metais vykdytos apklausos, LApT teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas teisingai nurodė, kad vidutinis vartotojas tik retais atvejais turi galimybę tiesiogiai palyginti du skirtingus ženklus, bet turi patikėti (remtis) nepilnais (netobulais, angl. imperfect) jų (ženklų) atvaizdais, kuriuos jis išlaikė savo atmintyje. Be to, turi būti vertinama visuomenės suklaidinimo galimybė, bet ne faktinis suklaidinimas.

Iš ieškovės pateiktos apklausos matyti, kad apklausa buvo vykdoma interviu būdu, apklausta 1 020 Lietuvos gyventojų nuo 18 metų. Vykdam apklausą, dalyviams buvo pateikiamos kortelės, kuriose buvo pavaizduoti du prekių ženklai – Ginčo prekių ženklas ir bet kuris kitas atsakovei priklausantis prekių ženklas, buvo prašoma šiuos prekių ženklus palyginti. LApT teisėjų kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo vertinimui, kad apklausa buvo atlikta remiantis ne vartotojų prisiminimu apie prekių ženklus, o lyginamųjų prekių ženklų parodymu, o tai nesudaro pagrindo spręsti apie visuomenės (ne)suklaidinimą. Priešingai nei teigiama apeliaciniame skunde, toks reikalavimas nėra neįgyvendinamas, tačiau reikalauja kitokios tyrimo atlikimo metodikos, kai prekių ženklai tyrimo dalyviams rodomi ne iš karto, o atskirai, po kurio laiko suteikiant galimybę tyrimo dalyviui lyginti rodomą prekės ženklą su tuo, kuris yra išlikęs tyrimo dalyvio atmintyje.

Atsižvelgdama į visa tai, kad išdėstyta, LApT teisėjų kolegija konstatavo, kad ginčijamas pirmosios instancijos teismo sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, naikinti jį, remiantis apeliaciniame skunde išdėstytais argumentais, nėra pagrindo, todėl ieškovės apeliacinis skundas buvo atmestas, o skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

Susipažinti su visa Lietuvos apeliacinio teismo nutartimi galima Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (LITEKO) arba paspaudžiant [čia](#).

2. EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA

2.1. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) praktikos apžvalga

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2025 m. vasario 25 d. sprendimas byloje Nr. C-339/22 BSH Hausgeräte GmbH v. Electrolux AB dėl 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 24 straipsnio 4 punkto išaiškinimo.

BSH priklauso Europos patentas EP 1 434 512, kuriuo saugomas išradimas dulkių siurblių srityje. Šis patentas buvo patvirtintas Vokietijoje, Graikijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Nyderlanduose, Austrijoje, Švedijoje, Jungtinėje Karalystėje ir Turkijoje; tuo pagrindu šiose valstybėse buvo išduoti nacionaliniai patentai. BSH kreipėsi į Patent-och marknadsdomstolen (Intelektinės nuosavybės ir komercinių bylų teismas, Švedija), jame pareiškė ieškinį *Electrolux* dėl visų su minėtu Europos patentu susijusių nacionalinių dalių pažeidimo. BSH visų pirma prašė nurodyti *Electrolux* nutraukti patentuoto išradimo naudojimą visose valstybėse, kuriose buvo patvirtintas pats Europos patentas, ir iš šios bendrovės priteisti teisingą kompensaciją ir žalos atlyginimą su palūkanomis už tariamai neteisėtą šio išradimo naudojimą. *Electrolux* prašė reikalavimus atmesti. Be to, pareiškė prieštaravimą, grindžiamą tuo, kad prašymai, pateikti dėl kitų nacionalinių patento EP 1 434 512 dalių, išskyrus galiojančią Švedijoje (toliau – užsienio patentai), yra nepriimtini. *Electrolux* teigė, kad užsienio patentai negalioja, o Švedijos teismai neturi jurisdikcijos priimti sprendimo dėl jų pažeidimo. Anot šios bendrovės, ieškinys dėl teisių pažeidimo turi būti laikomas ginču, „susijusi[u] su patentų <...> galiojimu“, kaip tai suprantama pagal reglamento (ES) Nr. 1215/2012 24 straipsnio 4 punktą, nes jis neatsiejamas nuo nagrinėjamų patentų galiojimo klausimo. Taigi, vadovaujantis šia nuostata, valstybių narių, kuriose buvo patvirtinti užsienio patentai, teismai turi jurisdikciją nagrinėti BSH prašymus dėl šių nacionalinių patentų pažeidimo. Tai reiškia, kad Švedijos teismas, į kurį kreiptasi, neturi jurisdikcijos spręsti dėl minėtų patentų pažeidimo. Be to, anot *Electrolux*, tik Švedijos patentams taikoma Patentų įstatymo 61 straipsnio antra pastraipa, kurioje numatyta, kad patento galiojimo klausimas turi būti nagrinėjamas kitoje byloje nei byloje, iškeltoje pagal ieškinį dėl šio patento pažeidimo. Kadangi Švedijos teisė taikoma išimtinai Švedijos patentams, Švedijos teismas, vadovaudamasis šia nuostata, negali priimti sprendimo dėl ginčo, kuriame nagrinėjant ieškinį dėl teisių pažeidimo atsakovas remiasi prieštaravimu, grindžiamu tuo, kad patentai, išduoti kitoje valstybėje nei Švedijos Karalystė, negalioja. Tai reiškia, kad užsienio patentų atveju BSH turi pareikšti ieškinius dėl teisių pažeidimo tose valstybėse, kuriose tie patentai buvo patvirtinti

Patent- och marknadsdomstolen remdamasis reglamento (ES) Nr. 1215/2012 24 straipsnio 4 punktu ir 27 straipsniu, konstatavo neturįs jurisdikcijos nagrinėti BSH ieškinio dėl teisių pažeidimo, kiek tai susiję su kitose valstybėse narėse nei Švedijos Karalystė patvirtintais patentais. BSH šį sprendimą apskundė Svea hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (Stokholmo apeliacinis teismas, veikiantis kaip apeliacinis intelektinės nuosavybės ir komercinis teismas, Švedija, t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. BSH nurodė, kad reglamento (ES) Nr. 1215/2012 24 24 straipsnio 4 punktas netaikomas vadinamiesiems „gryniesiems“ ieškiniams dėl patento pažeidimo, taigi teismas, į kurį kreiptasi pagal reglamento (ES) Nr. 1215/2012 24 4 straipsnio 1 dalį, vis dėlto gali nagrinėti ieškinį dėl užsienio patento pažeidimo net jeigu neturi jurisdikcijos priimti sprendimo dėl ieškinio, kuriuo prašoma tokį patentą pripažinti negaliojančiu. Be to, anot šios pagrindinės bylos šalies, Patent- och marknadsdomstolen galėjo nagrinėti ieškinį dėl užsienio patento, kuris, kaip pagrindinėje byloje aptariamas Turkijos patentas, buvo išduotas ar patvirtintas ne valstybėje narėje, pažeidimo, remdamasis tarptautine jurisdikcija, kylančia iš šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies. Tai reiškia, kad tas teismas turėjo jurisdikciją priimti sprendimą dėl viso ieškinio dėl teisių pažeidimo, net ir kiek tai susiję su Turkijos patentu.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kilo abejonių dėl Švedijos teismų jurisdikcijos. Atsižvelgus į tai, teismas nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

1. Ar reglamento (ES) Nr. 1215/2012 24 straipsnio 4 punktas turi būti aiškinamas taip, kad frazė „[nagrinėjant] ieškinius, susijusius su patentų <...> registravimu arba galiojimu, neatsižvelgiant į tai, ar šis klausimas iškeltas pareiškiant ieškinį ar prieštaravimą“, reiškia, kad nacionalinis teismas, kuris pagal šio reglamento 4 straipsnio 1 dalį paskelbė turintis jurisdikciją nagrinėti su patento pažeidimu susijusį ginčą, nebeturi jurisdikcijos nagrinėti pažeidimo klausimą, jeigu atsakovas pareiškia, kad nagrinėjamas patentas

negalioja, o gal minėtą nuostatą reikia aiškinti taip, kad nacionalinis teismas neturi jurisdikcijos nagrinėti tik atsakovo prieštaravimo, grindžiamo negaliojimu?

2. Ar atsakymui į pirmąjį klausimą turi įtakos tai, ar nacionalinėje teisėje yra nuostatų, [panašių į įtvirtintas Patentų įstatymo] 61 straipsnio antroje pastraipoje, pagal kurias reikalaujama, kad atsakovas pareikštų atskirą ieškinį dėl negaliojimo tam, kad nagrinėjant ieškinį dėl teisių pažeidimo pareikštas negaliojimu grindžiamas prieštaravimas būtų priimtinas?

3. Ar reglamento (ES) Nr. 1215/2012 24 straipsnio 4 punktą turi būti aiškinamas kaip taikytinas trečiosios [valstybės] teismui ir, konkrečiai šioje byloje, kaip suteikiantis išimtinę jurisdikciją Turkijos teismui dėl tos Europos patento dalies, kuri šioje šalyje buvo patvirtinta?

Į pateiktus klausimus ESTT atsakė taip:

1. Reglamento (ES) Nr. 1215/2012 24 straipsnio 4 punktą turi būti aiškinamas taip: valstybės narės, kurioje yra atsakovo nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta, teismas, į kurį pagal šio reglamento 4 straipsnio 1 dalį kreiptasi su ieškiniu dėl kitoje valstybėje narėje išduoto patento pažeidimo, išlaiko jurisdikciją nagrinėti šį ieškinį, kai jį nagrinėjant atsakovas, pareikšdamas prieštaravimą, ginčija šio patento galiojimą, o jurisdikciją priimti sprendimą dėl šio galiojimo turi tik tos kitos valstybės narės teismai.

2. Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 4 punktą turi būti aiškinamas taip: jis netaikomas trečiosios valstybės teismui, todėl juo tokiam teismui nesuteikiama jokios – nei išimtinės, nei neišimtinės – jurisdikcijos vertinti toje valstybėje išduoto ar patvirtinto patento galiojimą. Jeigu į valstybės narės teismą pagal šio reglamento 4 straipsnio 1 dalį kreipiamasi su ieškiniu dėl trečiojoje valstybėje išduoto ar patvirtinto patento pažeidimo ir jį nagrinėjant buvo pateiktas prieštaravimas ir iškeltas šio patento galiojimo klausimas, toks teismas pagal 4 straipsnio 1 dalį turi jurisdikciją priimti sprendimą dėl šio prieštaravimo, nes jo sprendimas šiuo klausimu negali turėti įtakos minėto patento egzistavimui ar turiniui trečiojoje valstybėje arba lemti pakeitimus jos nacionaliniame registre.

Susipažinti su visu ESTT sprendimu galima ESTT interneto svetainėje arba paspaudžiant [čia](#).